गैरआवासीय नेपाली संघ अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषद

Non Resident Nepali Association International Coordination Council

संविधान सुझाव समुह, संविधान सम्वन्धी सुझाव संकलन

Constitution Recommendation Committee, Suggestions for constitution making in Nepal

सुझाव दिने राष्ट्रिय समन्वय परिषद = राष्ट्रिय समन्वय परिषद साईप्रस

मिति = १५/०३/२००९

सुझावको बिषय	प्रस्तावित सुझाव
(१) तपाँईको बिचारमा हाम्रो संबिधान राष्ट्रपतिय (अमेरिकाको जस्तो) वा संसदिय (बेलायत) वा मिश्रित (फ्रान्स) कस्तो प्रणलिमा आधारित हुनुपर्छ ?	ह्मम्रो संबिधान संसदिय व्यवश्था (बेलायतमा जस्तो) हुनु पर्छ तर मुलुकको कार्यकारी प्रमुख प्रत्यक्ष निर्वाचनबाट निर्वाचित भएको हुनूपर्छ।
(२) राष्ट्रनिर्माणमा गैरआवाशिय नेपालिहरुको संलग्नतालाई प्रोत्साहित गर्न दोहोरो नागरिकता लगायत संबिधानमा के कस्ता प्रावधान राख्न आवश्यक ठान्नु हुन्छ ?	कुल १८२ दिन भारत र भुटान बाहेकका मुलुकमा बसोबास गरेका नेपालीलाई गैरआवाशीय नेपाली (NRN) मान्यता प्रदान गर्नुपर्ने (**As per article for OECD**) । बिदेशी नागरिकता लिईसकेका नेपालीलाई दोहोरो नागरिकता प्रदान गरि मातृभूमिप्रति आकर्षित गरिनु पर्ने ।
(३) सार्वजनिक पद धारण गर्ने व्यक्ति एवं राजनीतिज्ञहरुबाट हुने भ्रष्टचारलाई नियन्त्रण गर्न संबिधानमा के कस्ता प्रावधानहरु राखिन आवशयक ठान्नुहुन्छ ?	सार्वजनिक पद धारण गर्ने व्यक्तिले संपूर्ण चलअचल संपत्तिको बिवरण संबन्धित निकायमा पेश गरेर मात्र पद धारण गर्नु पर्ने र समय समयमा संबन्धित व्यक्तिको संपत्तिको सुपरिवेक्षण र जाचबुझ संबन्धित निकायले गर्नु पर्ने ।

(४) अन्य देशसँग गरिने सन्धि वा सन्धिलाई अनुमोदन गर्ने प्रकिया कस्तो हुनुपर्छ र सरकार, राष्टपति वा संसदसँग यस संबन्धमा कस्तो अधिकार हुनुपर्छ ?	भारत र चिन संग गरिने राष्ट्रियस्तरका सन्धि र सम्झौताहरु जस्तै सिमा सम्बन्धि र प्राकृतिक स्रोत र साधनको संचालनको बारेमा संसदको २/३ (दुई तिहाई) बहुमत प्राप्त गरि सम्बन्धित क्षेत्रका जनताहरुको जनमत संग्रह गरि सहमति लिएर मात्र निर्णय गरिनु पर्ने ।
(५) हाम्रो देशमा कस्तो निर्बाचन प्रणलि अपनाउनु उचित ठान्नुहून्छ पूर्ण समानुपातिक वा पहिलो हुने निर्बाचित हुने व्यवस्था वा संबिधान सभाको निर्बाचनमा प्रयोग भएको जस्तो मिश्रित व्यवश्था ?	बिगतका निर्वाचन प्रकृयामा देखिएका कमिकमजोरीलाई दृष्टिगत गरि आगामी दिनमा हुने निर्वाचन प्रणाली मिश्रित प्रकारको हुनुपर्ने ।
(६) मुलूकको लोकतन्त्र, मानव अधिकार विधिको शासन तथा आर्थिक बिकासको प्रवर्धन एवं सद्बृढिकरणकालागि संबिधानमा अन्य के कस्ता प्रावधान राख्न जरुरि ठान्नुहुन्छ ?	प्रशासनिक क्षेत्रमा आमूल परिवर्तन गरि **"Right Person in the Right Place"** को सिद्धान्त कडाईकासाथ पालना गरिनु पर्ने, शक्तिको बिकेन्द्रिकरण गरिनु पर्ने, स्वाश्थ्य शिक्षा र सुचनाको हक सबै नेपालीमा निर्वाद रुपले पु-याउन कडा निति र कार्यकम ल्याउनुपर्ने ।
(७) माथिका बाहेक अन्य कुनै महत्वपूण सुझाव	अन्य सुझावहरुमा उद्दार वैदेशिक लगानि निति ल्याउनु पर्ने, अन्य देशहरुसंग दोहोरो कर संझौता प्रणली लागु गर्नु पर्ने, बैदेशिक पूँजी आकर्षित गरि देशमा रहेका साधन र स्रोतको उच्चतम परिचालन गर्ने र कृषिमा आधुनिकिकरण गर्ने नितिहरु संबिधानमा समावेश गरिनु पर्ने साथै **Social Insurance System** लागु गरि सरकारि र निजि क्षेत्रका रोजगारहरुको भबिष्य सुनिश्चित गरिनु पर्ने ।